

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΣΚΟΠΙΑ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ Τεύχος 90

Επισκόπηση οικονομικών, εμπορικών και επιχειρηματικών
ειδήσεων για τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας

- Οκτώβριος 2023 -

Περιεχόμενα

1. Επιχειρηματική δραστηριότητα	4
1.1 Ενέργεια και Ορυκτά	4
- Συγχώνευση AD ESM με TEC Negotino	4
-Στο "Novaci" το μεγαλύτερο εργοστάσιο ηλιακής ενέργειας στα Δυτικά Βαλκάνια	4
-Καθολικό προμηθευτή ενέργειας θα επιλέξει η Βόρεια Μακεδονία	4
1.2 Τομέας Κατασκευών, Δομικών Υλικών και Real Estate	4
- Εκδοθείσες οικοδομικές άδειες (Αύγουστος 2023)	4
-Εγκαίνια νέου εμπορικού κέντρου «Diamond Mall» στα Σκόπια	4
1.3 Τραπεζικός & Χρηματοοικονομικός Τομέας	5
-Στο BB+ η αξιολόγηση του αξιόχρεου της χώρας από τον Fitch	5
1.4 Τομέας Μεταφορών & Υποδομών	5
-Εναρξη αεροπορικής σύνδεσης Σκόπια-Σαράγεβο από Aegean	5
1.5 Τομέας Επικοινωνιών/Πληροφορικής & Τεχνολογίας/Καινοτομίας	5
- FITD: 4,4 εκατ. ευρώ για στήριξη 86 εγχώριων επιχειρήσεων στο πλαίσιο της δημόσιας πρόσκλησης «Συγχρηματοδοτούμενες επιχορηγήσεις για τεχνολογική ανάπτυξη για επιταχυνόμενη οικονομική ανάπτυξη»	5
-Πάνω από το 95% των επιχειρήσεων στη Βόρεια Μακεδονία χρησιμοποιούν υπολογιστή στην εργασία τους, περισσότερο από το 50% έχουν ιστότοπο	6
1.6 Αγροτικός τομέας και τομέας Τροφίμων	6
-Εναρξη διαδικασιών screening για την Βόρεια Μακεδονία για το Κεφ.11:	6
1.7 Τομέας Τουρισμού	6
-22% αύξηση των τουριστικών ροών στην Βόρεια Μακεδονία (στοιχεία Αυγούστου 2023)	6
1.8 Τομέας Εμπορίου	6
-Στοιχεία εξωτερικού εμπορίου (Ιανουάριος – Αύγουστος 2023)	6
1.9 Άλλες ειδήσεις επιχειρηματικού ενδιαφέροντος	7
-Δελτίο τρεχουσών προκηρύξεων δημοσίων διαγωνισμών Βόρειας Μακεδονίας	7
-Επιχειρηματική αποστολή Ν. Κορέας στην Βόρεια Μακεδονία	7
-6 εκ. επενδύσεις από ελληνικών συμφερόντων Cementarnica USJE AD Skopje	7
-Νέο super market της VERO, στο εμπορικό κέντρο "Diamond Mall", στο κέντρο των Σκοπίων	7
2. Οικονομικές ειδήσεις	8
-Στα 3,9 δις. ευρώ τα συναλλαγματικά αποθέματα της Βόρειας Μακεδονίας	8
-Παγκόσμια Τράπεζα: 1,8% η οικονομική ανάπτυξη της Βόρειας Μακεδονίας το 2023	8
-Τροποποίηση προϋπολογισμού Βόρειας Μακεδονίας	8
3. Ευρωπαϊκή προοπτική	8
-Συμμετοχή Βόρειας Μακεδονίας στην Σύνοδο Κορυφής Ηγετών της Διαδικασίας του Βερολίνου	8
4. Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις	8
-Η Βόρεια Μακεδονία επικυρώνει τις Συμβάσεις 160 και 190 του ΔΟΕ	8
5. Ειδήσεις γενικού ενδιαφέροντος	9
-Πλατφόρμα κατά της Φτώχειας της Βόρειας Μακεδονίας: 500 χιλ. πολίτες σε συνθήκες μέτριας φτώχειας	9
6. Εκδηλώσεις και εκθέσεις	9
- Έκθεση συλλογής «The Future as a Project: Doxiadis in Skopje» στο Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Σκοπίων με την αιγίδα της Ελληνικής Πρεσβείας (21/09/ 2023 - 20/01/ 2024)	9
-Ετήσια Διάσκεψη Κυβερνοασφάλειας (Σκόπια, 23-24.10.2023)	9

Σημειώσεις / Disclaimer :

1. Σε περίπτωση αναδημοσίευσης, παρακαλείστε όπως αναφέρεται η πηγή.
2. Εφ' όσον δεν επιθυμείτε πλέον να λαμβάνετε τα Ενημερωτικά Δελτία του Γραφείου ΟΕΥ-Σκοπίων, παρακαλείστε όπως αποστείλετε σχετικό μήνυμα στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μας (ecocom-skorje@mfa.gr).
3. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται από το Υπουργείο Εξωτερικών, παρέχονται από τα υποκείμενα αυτών εκουσίως και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για παροχή ενημέρωσής τους ή για στατιστικούς σκοπούς. Η διαχείριση και προστασία των προσωπικών δεδομένων υπόκειται στα οριζόμενα στο εθνικό, ενωσιακό και διεθνές δίκαιο σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως εκάστοτε ισχύει (Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων από το Υπουργείο Εξωτερικών: βλ. <http://www.agora.mfa.gr/prostasia-prosorikon-dedomenon>)
4. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παρόν Ενημερωτικό Δελτίο προέρχονται τόσο από επίσημες πηγές (Κρατική Στατιστική Υπηρεσία, Κεντρική Τράπεζα, ιστοσελίδες Υπουργείων και δημοσίων φορέων κ.α.), όσο και από ειδήσεις σε έντυπα και άλλα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Το Γραφείο ΟΕΥ - Σκοπίων τηρεί επιφύλαξη ως προς τις ειδησεογραφικές πηγές για τις οποίες δεν εγγυάται την ακρίβειά τους.

Στελέχωση Γραφείου ΟΕΥ Σκοπίων:

- Αναστασία Ζωγράφου, Σύμβουλος ΟΕΥ Α΄ – Προϊσταμένη Γραφείου ΟΕΥ
- Βασίλης Γκατζάρας, Γραμματέας ΟΕΥ Β΄
- Aneta Cvetkovska, Επιστ. Συνεργάτης

1. Επιχειρηματική δραστηριότητα

1.1 **Ενέργεια και Ορυκτά**

- Συγχώνευση AD ESM με TEC Negotino

Η Κυβέρνηση της Βόρειας Μακεδονίας εκκίνησε διαδικασίες συγχώνευσης της AD ESM (κρατική εταιρεία παραγωγής και διανομής ενέργειας) με τον θερμοηλεκτρικό σταθμό μαζούτ του Νεγκοτίνο. Η TEC Negotino λειτουργούσε ως χωριστή κρατική οντότητα ενώ διαδικασίες πώλησής της σε ιδιώτες το 2022 δεν ευδοχώθηκαν. Οι αγοραίες τιμές του ρεύματος στα περιφερειακά χρηματιστήρια και η συνεχής εγχώρια έλλειψη ηλεκτρικού ρεύματος από τα θερμοπλόκ του REK Μπίτολα, αύξησαν τη σημασία της συγκεκριμένης μονάδας παραγωγής ενέργειας η οποία για αρκετά χρόνια παρέμενε ανενεργή ή υπολειπορούσε και μόνο επιβοηθητικά. Η TEC Negotino είναι η μικρότερη και λιγότερο χρησιμοποιούμενη θερμοηλεκτρική μονάδα στη χώρα. Σύμφωνα με επίσημα διαθέσιμα στοιχεία, από το 1995 έως το 2008, παρήγαγε συνολικά 1.385 γιγαβατώρες ηλεκτρικής ενέργειας (πολύ λιγότερο δηλαδή από τις μονάδες REK της χώρας). Ο TPP Negotino φέτος, σύμφωνα με το σχέδιο για το 2023, θα πρέπει να αγοράσει μαζούτ αξίας 200 εκατ. ευρώ. Γενικά, το μαζούτ για αυτόν τον θερμοηλεκτρικό σταθμό προμηθεύεται από την εγχώριων συμφερόντων εταιρεία RKM.

- Στο "Novaci" το μεγαλύτερο εργοστάσιο ηλιακής ενέργειας στα Δυτικά Βαλκάνια

Ολοκληρώθηκε η κατασκευή του φωτοβολταϊκού σταθμού ισχύος 55 MW στο Novaci, σύμφωνα με την κατασκευάστρια εταιρεία May Energy Company. Η μονάδα, επί του παρόντος, αποτελεί τη μεγαλύτερη ηλιακή μονάδα παραγωγής ενέργειας στην περιοχή. Το εργοστάσιο στο Novaci ξεπέρασε αυτό της Βοσνίας και Ερζεγοβίνης των 45 MW. Η επένδυση στο Novaci ανέρχεται στα 40 εκατ. ευρώ και καλύπτει 57 εκτάρια με εγκατεστημένα συνολικά 101.000 πάνελ. Περιλαμβάνει επίσης, πάνω από 856 χιλιόμετρα καλωδίων. Η κατασκευή ξεκίνησε τον Νοέμβριο του 2022 ενώ η διάρκεια ζωής του έργου, σύμφωνα με την εταιρεία, αναμένεται να είναι 25 χρόνια. Η παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια θα πωλείται στην ελεύθερη αγορά.

- Καθολικό προμηθευτή ενέργειας θα επιλέξει η Βόρεια Μακεδονία

Η Κυβέρνηση της Βόρειας Μακεδονίας αποφάσισε να κινήσει διαδικασία για την επιλογή καθολικού προμηθευτή ηλεκτρικής ενέργειας. Στόχος η παροχή ηλεκτρικής ενέργειας σε νοικοκυριά και μικρούς καταναλωτές σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το Νόμο για την Ενέργεια και τους κανόνες προμήθειας. Ο καθολικός προμηθευτής θα έχει την υποχρέωση να παρέχει καθολική υπηρεσία για συνολική περίοδο που δεν θα υπερβαίνει τα πέντε χρόνια, σύμφωνα με το νόμο. Τα τεύχη του διαγωνισμού και η δημόσια πρόσκληση θα ετοιμαστούν το επόμενο χρονικό διάστημα.

1.2 **Τομέας Κατασκευών, Δομικών Υλικών και Real Estate**

- Εκδοθείσες οικοδομικές άδειες (Αύγουστος 2023)

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Βόρειας Μακεδονίας, τον Αύγουστο του 2023 εκδόθηκαν συνολικά 344 οικοδομικές άδειες, λιγότερες κατά 9% σε σχέση με τον ίδιο μήνα του προηγούμενου έτους. Σύμφωνα με τις εκδοθείσες οικοδομικές άδειες, η αναμενόμενη συνολική αξία των κατασκευών ήταν 7.038.158 χιλιάδες δηνάρια ήτοι περίπου 115 εκ. ευρώ, η οποία ήταν 23,7% μικρότερη σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους. Από το σύνολο των οικοδομικών αδειών που έχουν εκδοθεί, οι 157 (45,6%) αφορούν νέες οικοδομές, οι 121 (35,2%) αφορούν σχέδια και οι 66 (19,2%) αφορούν ανακατασκευές/ανακαινίσεις. Από το σύνολο των 344 δομών, 180 (52,3%) επενδυτές είναι ιδιώτες και 164 (47,7%) επιχειρηματικές οντότητες. Κατά την περίοδο αναφοράς, προγραμματίζεται η ανέγερση 943 κατοικιών, με συνολική ωφέλιμη επιφάνεια 66.791 τ.μ.

- Εγκαίνια νέου εμπορικού κέντρου «Diamond Mall» στα Σκόπια

Εγκαινιάστηκε η λειτουργία νέου εμπορικού κέντρου υπό την ονομασία Diamond Mall στο κέντρο των Σκοπίων. Το εμπορικό κέντρο καλύπτει μια συνολική επιφάνεια περίπου 48.000 τετραγωνικών μέτρων και θα περιλαμβάνει επιχειρήσεις λιανικής με περισσότερες από 150 διεθνείς μάρκες. Θα διαθέτει επίσης μια Gourmet Zone, όπου οι επισκέπτες θα έχουν την ευκαιρία να δοκιμάσουν πιάτα από πολλές κουζίνες, καθώς και μια Dream Zone, όπου τα παιδιά και οι νέοι θα μπορούν να συνδυάζουν ψυχαγωγία και εκπαίδευση μέσα από πολυάριθμα περιεχόμενα και εκδηλώσεις. Η συνολική αξία αυτής της επένδυσης είναι περίπου 350 εκατομμύρια ευρώ και προσφέρει

περισσότερες από 2.000 θέσεις εργασίας. Το έργο κατασκευής και εκμετάλλευσης ανέλαβε ο τουρκικών συμφερόντων όμιλος LIMAK.

1.3 Τραπεζικός & Χρηματοοικονομικός Τομέας

-Στο BB+ η αξιολόγηση του αξιόχρεου της χώρας από τον Fitch

τον Οκτώβριο του 2023 ο διεθνής οίκος αξιολόγησης Fitch Ratings επθβεβαίωσε προηγούμενη κατάταξη του αξιόχρεου της χώρας σε BB+, με σταθερή προοπτική. Ο Fitch αναμένει μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος στο 4,5% του ΑΕΠ το 2023, το οποίο θα μειωθεί περαιτέρω το 2024 στο 3,4% του ΑΕΠ. Όσον αφορά στον πληθωρισμό, ο οποίος επέστρεψε σε μονοψήφιους αριθμούς (αν και σε υψηλά επίπεδα, περίξ του 8%) φαίνεται να αποκλιμακώνεται περαιτέρω το 2024 ως αποτέλεσμα παγώματος των τιμών των τροφίμων και της αυστηρότερης νομισματικής πολιτικής. Υπενθυμίζουμε ότι η Κεντρική Τράπεζα ΔΒΜ τοποθετεί πληθωρισμό στο 2,4% για το 2024. Σύμφωνα με Fitch, η ενίσχυση της δημοσιονομικής εξυγίανσης έρχεται ως αποτέλεσμα προσπάθειών σε ζητήματα διαχείρισης των δημοσίων οικονομικών και της θέσπισης δημοσιονομικών κανόνων και του Δημοσιονομικού Συμβουλίου, σύμφωνα με τον νέο Νόμο για τον Προϋπολογισμό. Σημειώνει επίσης ότι η αύξηση των πραγματικών μισθών έχει επιστρέψει σε θετικό έδαφος και οι υψηλότερες συντάξεις ενισχύουν την κατανάλωση, γεγονός που θα επηρεάσει θετικά την οικονομική ανάπτυξη. Ιδιαίτερη αναφορά κάνει στην ιδιωτική κατανάλωση, συνδέοντας αυτή με επενδύσεις. Συγκεκριμένα, ο οίκος αξιολόγησης αναφέρει ότι οι συγκεκριμένες επενδύσεις θα αυξηθούν χάρη στην κλιμάκωση των εργασιών στον Διάδρομο 8/10d και στις ιδιωτικές επενδύσεις στον ενεργειακό τομέα.

1.4 Τομέας Μεταφορών & Υποδομών

-Έναρξη αεροπορικής σύνδεσης Σκόπια-Σαράγεβο από Aegean

Η ελληνική αεροπορική εταιρεία Aegean εγκαινίασε την 1^η Οκτωβρίου νέο δρομολόγιο Σκόπια-Σαράγεβο κάθε Δευτέρα, Τετάρτη και Παρασκευή. Η έναρκτήρια πτήση απογειώθηκε από το Διεθνές Αεροδρόμιο των Σκοπίων προς το Διεθνές Αεροδρόμιο του Σεράγεβο το βράδυ της Κυριακής, ενώ το προσωπικό υποδέχτηκε τους επιβάτες με συμβολικά δώρα που τους ευχόταν μια ασφαλή πτήση, ανέφερε η TAV Airports σε δελτίο τύπου. Έως το τέλος Οκτωβρίου, η ώρα αναχώρησης από το αεροδρόμιο των Σκοπίων θα είναι στις 7 μ.μ., με ώρα άφιξης στις 8:10 μ.μ. στο αεροδρόμιο του Σεράγεβο, ενώ η ώρα αναχώρησης από το αεροδρόμιο του Σεράγεβο θα είναι στις 8:50 μ.μ., με ώρα άφιξης 9:50 μ.μ. στο αεροδρόμιο των Σκοπίων. Παρόμοιο πρόγραμμα θα προσφερθεί κατά τη διάρκεια του χειμώνα 2023/24. Όσον αφορά την επιβατική κίνηση στα αεροδρόμια της χώρας, σημειώνεται ότι την περίοδο Ιανουαρίου-Αυγούστου 2023 διακινήθηκαν συνολικά 2.049.157 επιβάτες και στα δύο αεροδρόμια της χώρας ήτοι το Διεθνές Αεροδρόμιο των Σκοπίων και το Αεροδρόμιο της Αχρίδας. Πρόκειται για αύξηση 32% σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του 2022, ενώ σε σύγκριση με το 2019, που θεωρείται έτος αναφοράς στις αερομεταφορές, τα στοιχεία εναέριας κυκλοφορίας δείχνουν 15% περισσότερους επιβάτες. Όσον αφορά τον αριθμό των πτήσεων, πραγματοποιήθηκαν 15.344 πτήσεις για το 8μηνο του 2023 ήτοι 20% περισσότερες πτήσεις από το 2022.

1.5 Τομέας Επικοινωνιών/Πληροφορικής & Τεχνολογίας/Καινοτομίας

- FITD: 4,4 εκατ. ευρώ για στήριξη 86 εγχώριων επιχειρήσεων στο πλαίσιο της δημόσιας πρόσκλησης «Συγχρηματοδοτούμενες επιχορηγήσεις για τεχνολογική ανάπτυξη για επιταχυνόμενη οικονομική ανάπτυξη»

Το Ταμείο Καινοτομίας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (FITD) της Βόρειας Μακεδονίας ανακοίνωσε στις 4 Οκτωβρίου τους νικητές της δημόσιας πρόσκλησης «Συγχρηματοδοτούμενες επιχορηγήσεις για τεχνολογική ανάπτυξη για επιταχυνόμενη οικονομική ανάπτυξη». Με την πρόσκληση αυτή, διατίθενται συνολικά 4,4 εκατ. ευρώ για τη στήριξη 86 εγχώριων επιχειρήσεων για την υλοποίηση των καινοτόμων έργων τους. Σκοπός της πρόσκλησης είναι να ενθαρρύνει τις εταιρείες να δημιουργήσουν συνθήκες για να ξεπεράσουν τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης, να επιτύχουν επιταχυνόμενη ανάπτυξη, να αυξήσουν την ανταγωνιστικότητα στις διεθνείς αγορές και την αντίσταση στις πανδημικές και κλιματικές κρίσεις, μέσω της εισαγωγής νέων, καινοτόμων, προηγμένων, «πράσινες» και ψηφιακές τεχνολογίες για τον μετασχηματισμό τους. Ο μεγαλύτερος αριθμός επιχειρήσεων είναι πολύ μικρές (48%) και μικρές επιχειρήσεις (48%), ενώ το 4% είναι

μεσαίες επιχειρήσεις. Τα επιλεγμένα έργα θα εργαστούν σε έργα κυρίως από τους ακόλουθους κλάδους: τεχνολογία πληροφοριών, υγειονομική περίθαλψη, βιομηχανία τεχνολογίας, γεωργία, φιλοξενία, κλωστοϋφαντουργία, κατασκευές, μηχανική, εκπαίδευση, μάρκετινγκ κ.λπ.

-Πάνω από το 95% των επιχειρήσεων στη Βόρεια Μακεδονία χρησιμοποιούν υπολογιστή στην εργασία τους, περισσότερο από το 50% έχουν ιστότοπο

Σύμφωνα με στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Βόρειας Μακεδονίας, το 96,4% των επιχειρήσεων χρησιμοποίησαν υπολογιστή στην εργασία τους το 2023. Σταθερή ευρυζωνική σύνδεση στο Διαδίκτυο χρησιμοποιήθηκε από το 91,6% των επιχειρήσεων με δέκα ή περισσότερους υπαλλήλους. Από το σύνολο των επιχειρήσεων, το 52,5% διέθετε ιστοσελίδα/αρχική σελίδα. Όσον αφορά το ηλεκτρονικό εμπόριο, το 14,7% των επιχειρήσεων έλαβαν παραγγελίες ηλεκτρονικών πωλήσεων μέσω δικτύων υπολογιστών και το 14,3% των επιχειρήσεων έλαβαν παραγγελίες διαδικτυακών πωλήσεων για προϊόντα ή υπηρεσίες.

1.6 Αγροτικός τομέας και τομέας Τροφίμων

-Εναρξη διαδικασιών screening για την Βόρεια Μακεδονία για το Κεφ.11: Γεωργία και Αγροτική Ανάπτυξη

Ξεκίνησαν στις Βρυξέλες (16.10.2023) οι τριήμερες διμερείς συναντήσεις στο πλαίσιο αναλυτικής εξέτασης (screening) για το Κεφάλαιο 11: Γεωργία και Αγροτική Ανάπτυξη, στο πλαίσιο του Cluster 5: Resources, Agriculture and Cohesion. Από πλευράς Βόρειας Μακεδονίας συμμετείχε ο Υπουργός Γεωργίας, Δασών και Υδατικής Οικονομίας Ljupcho Nikolovski και η Υφυπουργός της Γραμματείας Ευρωπαϊκών Υποθέσεων (SEA), Drita Abdiu-Halili. Το κεφάλαιο 11 καλύπτει πλήθος από υποχρεωτικούς κανόνες, οι οποίοι ως επί το πλείστο εφαρμόζονται άμεσα αφορούν στην αποτελεσματική εφαρμογή και τον έλεγχό τους από τη δημόσια διοίκηση, στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής της ΕΕ. Στην εναρκτήρια συνάντηση, η πλευρά της Βόρειας Μακεδονίας παρουσίασε το τρέχον νομικό πλαίσιο, τις θεσμικές ικανότητες και τις ευκαιρίες και προκλήσεις της χώρας στον τομέα της γεωργίας και αγροτικής ανάπτυξης.

1.7 Τομέας Τουρισμού

-22% αύξηση των τουριστικών ροών στην Βόρεια Μακεδονία (στοιχεία Αυγούστου 2023)

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, ο αριθμός των τουριστών τον Αύγουστο του 2023 ήταν 216.872, εκ των οποίων το 52,9% ήταν εγχώριοι τουρίστες και 47,1% ήταν ξένοι τουρίστες. Ο αριθμός των διανυκτερεύσεων τον Αύγουστο του 2023 ανήλθε σε 877.138, εκ των οποίων το 75,2% πραγματοποιήθηκε από πολίτες της χώρας και το άλλο 24,8% από ξένους τουρίστες. Την περίοδο Ιανουαρίου - Αυγούστου 2023, σε σύγκριση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο, ο αριθμός των τουριστών αυξήθηκε κατά 22%. Συγκεκριμένα, οι εγχώριοι τουρίστες αυξήθηκαν κατά 0,4%, ενώ οι ξένοι τουρίστες αυξήθηκαν κατά 42,4%. Την περίοδο Ιανουαρίου - Αυγούστου 2023, σε σύγκριση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο, ο αριθμός των διανυκτερεύσεων αυξήθηκε κατά 9,6%.

1.8 Τομέας Εμπορίου

-Στοιχεία εξωτερικού εμπορίου (Ιανουάριος – Αύγουστος 2023)

Σύμφωνα με τα προκαταρκτικά στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Βόρειας Μακεδονίας, η συνολική αξία των εξαγόμενων αγαθών από τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας την περίοδο Ιανουαρίου-Αυγούστου 2023 ανήλθε σε 338.924.990 χιλιάδες δηνάρια ήτοι περίπου 5,53 δισ. ευρώ σε, σημειώνοντας αύξηση 1,9% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο. Η αξία των εισαγόμενων αγαθών την ίδια περίοδο ήταν 449.566.915 χιλιάδες denar, ή περίπου 7,33 δισ. ευρώ ή 7,6% μικρότερη από την αντίστοιχη περσινή περίοδο. Το εμπορικό έλλειμμα την περίοδο Ιανουαρίου-Αυγούστου 2023 ήταν 110.641.925 χιλιάδες δηνάρια ή περίπου 1,8 δισ. ευρώ. Η κάλυψη των εισαγωγών από εξαγωγές την περίοδο Ιανουαρίου-Αυγούστου 2023 ήταν 75,4%. Το εξωτερικό εμπόριο ανά προϊόντα δείχνει ότι στις εξαγωγές τα σημαντικότερα προϊόντα είναι οι υποστηριζόμενοι καταλύτες με δραστική ουσία, τα πολύτιμα μέταλλα ή ενώσεις πολύτιμων μετάλλων, σετ καλωδίων ανάφλεξης και άλλα σετ καλωδίωσης του είδους που χρησιμοποιούνται σε οχήματα, αεροσκάφη ή πλοία, η ηλεκτρική ενέργεια και πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο ή από μη κραματοποιημένο χάλυβα, μη επιστρωμένα, επιμεταλλωμένα ή επικαλυμμένα. Στις εισαγωγές, τα

σημαντικότερα προϊόντα είναι πετρέλαια έλαια και έλαια που λαμβάνονται από ασφαλτούχα ορυκτά (εκτός από ακατέργαστο), άλλα μέταλλα της ομάδας της πλατίνας και κράματά τους, ακατέργαστα ή σε μορφή σκόνης, πλατίνα και κράματα πλατίνας, ακατέργαστα ή σε μορφή σκόνης και κολλοειδή πολύτιμα μέταλλα. Επίσης, ενώσεις, ανόργανες ή οργανικές, πολύτιμων μετάλλων, έστω και καθορισμένων χημικών και αμαλγάματα πολύτιμων μετάλλων. Την περίοδο Ιανουαρίου-Αυγούστου 2023, σύμφωνα με τον συνολικό όγκο του εξωτερικού εμπορίου, οι σημαντικότεροι εμπορικοί εταίροι της Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας ήταν κατά σειρά η Γερμανία, η Μεγάλη Βρετανία, η Ελλάδα, η Κίνα και η Σερβία.

1.9 Άλλες ειδήσεις επιχειρηματικού ενδιαφέροντος

-Δελτίο τρεχουσών προκηρύξεων δημοσίων διαγωνισμών Βόρειας Μακεδονίας

Το δελτίο τρεχουσών προκηρύξεων δημοσίων διαγωνισμών στη Βόρεια Μακεδονία, Αρ. Τεύχους Νο.54/2023 από 12 Οκτωβρίου 2023, είναι διαθέσιμο στην ακόλουθη ιστοσελίδα του Γραφείου ΟΕΥ - Σκοπίων στη διαδικτυακή πύλη AGORA:

https://agora.mfa.gr/infofiles/Tenders%20No54_2023%20mk.pdf.

-Επιχειρηματική αποστολή Ν. Κορέας στην Βόρεια Μακεδονία

Στις 13.10 πραγματοποιήθηκε στα Σκόπια επιχειρηματική επίσκεψη από τη Δημοκρατία της Κορέας με επικεφαλής τον Yang Sung Min, Ανώτερο Σύμβουλο Στρατηγικής του Προέδρου της Νότιας Κορέας. Κατά τη διάρκεια των θεσμικών συναντήσεων αποφασίστηκε η σύνταξη μνημονίου οικονομικής και εμπορικής συνεργασίας. Η επιχειρηματική αντιπροσωπεία από την Κορέα αποτελείτο από εκπροσώπους γνωστών εταιρειών όπως Hyundai, Samsung, LG, Lotte και του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου της Κορέας. Με το μνημόνιο συνεργασίας επιχειρείται να δοθεί έμφαση στη συνεργασία στον τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας, του τουρισμού, την ενεργειακή βιομηχανία, με έμφαση στις ανανεώσιμες πηγές, την αιολική και υδρογόνο ενέργεια, τη φαρμακευτική βιομηχανία και υποδομή. Το μνημόνιο προβλέπει επίσης, επικοινωνία και συνεργασία μεταξύ κυβερνητικών φορέων, σύνδεση επαγγελματικών οργανώσεων, επιμελητηρίων και συλλόγων, επισκέψεις, επαφές και δραστηριότητες που αποσκοπούν στην προώθηση της συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων, αξιωματούχων και οικονομικών οργανώσεων.

-6 εκ. επενδύσεις από ελληνικών συμφερόντων Cementarnica USJE AD Skopje

Η εταιρεία Cementarnica USJE AD Skopje, θυγατρική εταιρεία του ομίλου TITAN μέσα σε ένα έτος επένδυσε περίπου 6 εκ. ευρώ στην ανάπτυξη, πρόοδο και εφαρμογή νέων ψηφιακών τεχνολογιών. Οι επενδύσεις αυτές, κατά την εταιρεία, στοχεύουν στη βιώσιμη ανάπτυξη σύμφωνα με τα υψηλά πρότυπα ESG (περιβάλλον, κοινωνία, διακυβέρνηση) που η εταιρεία υιοθέτησε το 2020 και αποτελεί από τις πρώτες εταιρείες στη χώρα που τα εφαρμόζει και τα αναπτύσσει πλήρως. Επιπρόσθετα, η USJE επένδυσε πέρυσι πάνω από 800 χιλ. ευρώ σε πράσινες επενδύσεις, οι οποίες συνέβαλαν στη μείωση των εκπομπών CO2. Παράλληλα, μέσω επενδύσεων σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, η USJE θα συμβάλει άμεσα στη μείωση των εκπομπών CO2 κατά 3.200 τόνους ετησίως. Το πράσινο τσιμέντο ECO συμβάλλει επίσης στη μεγαλύτερη απανθρακοποίηση ενώ το μερίδιο αυτού του είδους στις συνολικές πωλήσεις έχει αυξηθεί κατά 25%, σύμφωνα με την εταιρεία. Η USJE επενδύει επίσης και στην κατασκευή φωτοβολταϊκού συστήματος με στόχο εξοικονόμηση ενέργειας για τις ημερήσιες λειτουργικές ανάγκες της ίδιας κατά 10%.

-Νέο super market της VERO, στο εμπορικό κέντρο “Diamond Mall”, στο κέντρο των Σκοπίων

Μια νέα υπεραγορά συνολικής επιφάνειας 2.000 τ.μ. εγκαινίασε η ελληνικών συμφερόντων εταιρεία Vero στα Σκόπια και συγκεκριμένα στο νέο εμπορικό κέντρο Diamond Mall. Πρόκειται για το 14^ο και ένα από τα μεγαλύτερα καταστήματα της εταιρείας (στις 4 πόλεις της χώρας που λειτουργούν ήτοι: Σκόπια, Τέτοβο, Μοναστήρι, Κουμάνοβο). Το νέο κατάστημα θα απασχολεί 60 εργαζόμενους και θα λειτουργεί σε καθημερινή βάση (συμπεριλαμβανομένων των Κυριακών). Η VERO είναι πρωτοπόρος στο σύγχρονο λιανικό εμπόριο στη Βόρεια Μακεδονία, ένα brand που έχει παρουσία στην εγχώρια αγορά εδώ και 26 χρόνια. Εκτός από την αγορά της Βόρειας Μακεδονίας, η VERO δραστηριοποιείται με επιτυχία και στην αγορά της Σερβίας και αποτελεί μία από τις πλέον επιτυχημένες εταιρείες λιανικής στα Βαλκάνια. Όσον αφορά στη Βόρεια Μακεδονία, η εταιρεία συμπεριλαμβάνεται στις 40 μεγαλύτερες εταιρείες στην χώρα με συνολικό τζίρο που υπερβαίνει τα 85 εκ. ευρώ.

2. Οικονομικές ειδήσεις

-Στα 3,9 δις. ευρώ τα συναλλαγματικά αποθέματα της Βόρειας Μακεδονίας

Τα συναλλαγματικά αποθέματα της Βόρειας Μακεδονίας διαμορφώθηκαν στα 3.901,7 εκατ. ευρώ στο τέλος Σεπτεμβρίου 2023, σύμφωνα με στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας της Βόρειας Μακεδονίας. Το μεγαλύτερο μέρος των συναλλαγματικών αποθεμάτων είναι επενδυμένο σε τίτλους (63,7%) και ακολουθούν τα νομίσματα και οι καταθέσεις (26,2%) και ο νομισματικός χρυσός (10%).

-Παγκόσμια Τράπεζα: 1,8% η οικονομική ανάπτυξη της Βόρειας Μακεδονίας το 2023

Η Παγκόσμια Τράπεζα στη φθινοπωρινή έκθεσή της για το 2023 αναφέρει ότι μεσοπρόθεσμες προοπτικές της Βόρειας Μακεδονίας είναι θετικές. Σύμφωνα με την ίδια, η ανάπτυξη το 2023 αναμένεται μέτρια και θα διαμορφωθεί στο 1,8%, αντανakλώντας την επιβράδυνση της εξωτερικής ζήτησης και την επίμονη κρίση κόστους ζωής, που αντισταθμίζεται εν μέρει όμως από τον αντίκτυπο της κατασκευής αυτοκινητοδρόμων. Σημειώνεται ότι στην εαρινή της έκθεση η αντίστοιχη πρόβλεψη ήταν 2,4%. Μεσοπρόθεσμα αναμένεται ανάπτυξη 2,5% το 2024 και 2,9% το 2025. Ο φετινός πληθωρισμός θα διαμορφωθεί στο 9,1%, υποχωρώντας στο 3% το 2024 και στο 2% το 2025. Ο διεθνής θεσμός προσθέτει επίσης ότι ενώ οι υποκείμενοι κίνδυνοι παραμένουν σε μεγάλο βαθμό, η συνέχιση των ενταξιακών διαπραγματεύσεων της χώρας με την ΕΕ μπορεί να επιταχύνει κρίσιμες μεταρρυθμίσεις δίνοντας ώθηση στην ανάπτυξη. Ωστόσο, η αυξημένη πολιτική αβεβαιότητα και ένα παρατεταμένο κοινοβουλευτικό αδιέξοδο, λόγω έλλειψης συναίνεσης για συνταγματικές αλλαγές καθώς και οι επερχόμενες εκλογές, δύνανται να καθυστερήσουν τις μεταρρυθμίσεις. Σε περιφερειακό επίπεδο η εκτίμηση της Παγκόσμιας Τράπεζας είναι ότι η οικονομία της ΔΒΜ θα αναπτυχθεί φέτος με τους μικρότερους ρυθμούς στην περιοχή των Δυτικών Βαλκανίων καθώς προβλέπει ανάπτυξη 4,8% για το Μαυροβούνιο, 3,6% για την Αλβανία, 3,2% για το Κόσοβο, 2,2% για τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη και 2% για τη Σερβία.

-Τροποποίηση προϋπολογισμού Βόρειας Μακεδονίας

Το Κοινοβούλιο της Βόρειας Μακεδονίας ενέκρινε σχέδιο απόφασης για την ανακατανομή κονδυλίων μεταξύ των δικαιούχων του προϋπολογισμού. Βασικός στόχος της ανακατανομής, σύμφωνα με το Υπουργείο Οικονομικών της χώρας, είναι η κάλυψη των χρηματοδοτικών αναγκών μετά τη συλλογική σύμβαση με τα συνδικάτα για αύξηση των μισθών του δημόσιου τομέα κατά δέκα%, καταβολή επίδομα αδείας ύψους 10.000 Mden (170 ευρώ) καθώς και κονδύλια για αύξηση κατά έξι% των συντάξεων σύμφωνα με το νόμο. Αυξάνονται επίσης οι κοινωνικές μεταβιβάσεις, ενώ διατίθενται κονδύλια και για την προμήθεια φαρμάκων.

3. Ευρωπαϊκή προοπτική

-Συμμετοχή Βόρειας Μακεδονίας στην Σύνοδο Κορυφής Ηγετών της Διαδικασίας του Βερολίνου

Ο Πρωθυπουργός της Βόρειας Μακεδονίας, Dimitar Kovačevski, στο πλαίσιο της Συνόδου Κορυφής Ηγετών της Διαδικασίας του Βερολίνου, συμμετείχε στην πρώτη συνεδρίαση εργασίας, αφιερωμένη στην ένταξη των Δυτικών Βαλκανίων στην ενιαία αγορά και στη βελτίωση της σύγκλισης με την ΕΕ. Οι συμμετέχοντες στη σύνοδο συζήτησαν τη διαδικασία του Βερολίνου, η οποία διαδραματίζει βασικό ρόλο ως μοχλός περιφερειακής συνεργασίας και αποτελεί επιταχυντή της διαδικασίας ένταξης στην ΕΕ. Οι επικεφαλής της Συνόδου παρουσίασαν τις απόψεις τους για τον ρόλο της κοινής περιφερειακής αγοράς ενώ τονίστηκε ότι το κράτος δικαίου, η πρόληψη της διαφθοράς και η χρηστή διακυβέρνηση αποτελούν βασικά στοιχεία προόδου της περιοχής λειτουργώντας ως επιταχυντές προσέγγισης με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Στη Σύνοδο εκφράστηκαν επίσης απόψεις για τη σημασία των Συμφωνιών που υπογράφουν οι χώρες των Δ.Βαλκανίων στο πλαίσιο της διαδικασίας του Βερολίνου, η οποία επιτρέπει μεγαλύτερη επαγγελματική κινητικότητα, υψηλότερο επίπεδο συνεργασίας και σύνδεσης, που αποτελούν άλλωστε συστατικά στοιχεία των πολιτικών της ΕΕ.

4. Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις

-Η Βόρεια Μακεδονία επικυρώνει τις Συμβάσεις 160 και 190 του ΔΟΕ

Η Βόρεια Μακεδονία κατέθεσε τα έγγραφα επικύρωσης της Σύμβασης για τις Στατιστικές Εργασίας, 1985 (αρ. 160) και της Σύμβασης για τη Βία και την Παρενόχληση, 2019 (Αρ. 190) στον Γενικό

Διευθυντή του Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας. Με την υποβολή αυτών των εγγράφων επικύρωσης, η Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας γίνεται το 52ο κράτος μέλος της ΔΟΕ που επικυρώνει τη Σύμβαση αριθ. 160 και το 35ο που επικυρώνει τη Σύμβαση αριθ. 190. Ο Γενικός Διευθυντής της ΔΟΕ Gilbert Hounqbo ευχαρίστησε τη Βόρεια Μακεδονία για την καλή συνεργασία σε θέματα που αφορούν τις στατιστικές εργασίας και τη βία και την παρενόχληση στον κόσμο της εργασίας. Χαιρέτισε τη σαφή δέσμευση της Βόρειας Μακεδονίας και την αναγνώριση του κρίσιμου ρόλου των στατιστικών για την εργασία στην παρακολούθηση της προόδου στο πλαίσιο των ΣΒΑ και προς την επίτευξη αξιοπρεπούς εργασίας για την κοινωνική δικαιοσύνη. Η σύμβαση 190 περιλαμβάνει μέτρα για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της βίας λόγω φύλου στον κόσμο της εργασίας. Η Σύμβαση για τις Στατιστικές Εργασίας (160) ορίζει την υποχρέωση των κρατών μελών να προετοιμάζουν και να δημοσιεύουν στατιστικές εργασίας για διάφορους οικονομικούς και εργασιακούς δείκτες».

5. Ειδήσεις γενικού ενδιαφέροντος

-Πλατφόρμα κατά της Φτώχειας της Βόρειας Μακεδονίας: 500 χιλ. πολίτες σε συνθήκες μέτριας φτώχειας

Μέχρι το τέλος του 2023, η Βόρεια Μακεδονία θα είχε 510.000 πολίτες που θα ζουν σε μέτρια φτώχεια, δηλαδή θα ζούνε με λιγότερα από 200 δηνάρια την ημέρα (περίπου 2,3 ευρώ), πράγμα που σημαίνει ότι περισσότερο από το ένα τέταρτο του πληθυσμού της χώρας θα έχει κεφάλαια μόνο για επιβίωση. Αυτό προέκυψε στη συζήτηση με τίτλο: «Αξιοπρεπής ζωή ή επιβίωση;» που διοργάνωσε η Πλατφόρμα κατά της Φτώχειας της χώρας με την ευκαιρία της 17ης Οκτωβρίου - Παγκόσμια Ημέρα για την Εξάλειψη της Φτώχειας. Στο Συνέδριο παρουσιάστηκαν τα ευρήματα μελέτης που αξιολογεί τον αντίκτυπο του πληθωρισμού στη φτώχεια στη Βόρεια Μακεδονία. Η ανάλυση αξιολογεί δύο τύπους φτώχειας – την ακραία και τη μέτρια. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι η ακραία φτώχεια (κάτω από ένα ευρώ την ημέρα), ως αποτέλεσμα της κρίσης, θα αυξηθεί μεταξύ 12.000 και 28.000 ατόμων, δηλαδή αύξηση 20%-50% σε σύγκριση με την προηγούμενη κατάσταση, διότι πριν από την κρίση στη χώρα διαβιούσαν περίπου 56.000 άτομα σε ακραία φτώχεια. Η αύξηση της μέτριας φτώχειας είναι ακόμη μεγαλύτερη – πρόκειται να αυξηθεί από 80.000 έως 160.000 άτομα.

6. Εκδηλώσεις και εκθέσεις

- Έκθεση συλλογής «The Future as a Project: Doxiadis in Skopje» στο Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Σκοπίων με την αιγίδα της Ελληνικής Πρεσβείας (21/09/ 2023 - 20/01/ 2024)

Το 2023, έτος όπου τα Σκόπια θυμούνται τα 60 χρόνια από τον σεισμό που κατέστρεψε την πόλη στις 26 Ιουλίου 1963, η έκθεση «The Future as a Project – Doxiadis in Skopje», στοχεύει να φέρει στο προσκήνιο την εξαιρετική ιστορία της διαδικασίας ανοικοδόμησης της πόλης. Ιδιαίτερη ήταν η συμβολή του Έλληνα αρχιτέκτονα και σχεδιαστή Κωνσταντίνου Α. Δοξιάδη. Ως ένας από τους πολλούς διεθνείς ειδικούς που προσκλήθηκαν από τα Ηνωμένα Έθνη και ηγήθηκαν της διαδικασίας ανοικοδόμησης των Σκοπίων, εκτός από την ισχυρή επαγγελματική δέσμευσή του, τα αρχεία αποκαλύπτουν τη βαθιά του ενσυναίσθηση για την πόλη που υποφέρει. Το προσωπικό του έργο και της εταιρείας του, συνέβαλαν ουσιαστικά στην ανάπτυξη του Master Plan για την ανοικοδόμηση των Σκοπίων. Η συγκεκριμένη έκθεση πρωτοπαρουσιάστηκε το 2018 στο Μουσείο Μπενάκη στην Αθήνα και πλαισιώθηκε από συνέδριο και έκδοση βιβλίου. Εμπλουτισμένη εννοιολογικά με έργα τέχνης που δωρίστηκαν από Έλληνες καλλιτέχνες στη συλλογή του Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης των Σκοπίων, σκοπός της έκθεσης που εγκαινιάστηκε από την Ελληνική πρεσβεία στα Σκόπια είναι η ανάκτηση της μνήμης των επιτευγμάτων ανοικοδόμησης των Σκοπίων, της συμβολής του Έλληνα αρχιτέκτονα και την αναβίωση των δυνατοτήτων της αρχιτεκτονικής και της δέσμευσής της στην κοινωνική ευθύνη. Η έκθεση θα φιλοξενηθεί στο Μουσείο από τις 21.9.2023 έως τις 20.1.2024.

-Ετήσια Διάσκεψη Κυβερνοασφάλειας (Σκόπια, 23-24.10.2023)

Στα Σκόπια πραγματοποιήθηκε η ετήσια Διάσκεψη Κυβερνοασφάλειας του ΟΑΣΕ στις 23 και 24 Οκτωβρίου. Σημειώνεται ότι η Βόρεια Μακεδονία την τρέχουσα περίοδο ασκεί την Προεδρία του Διεθνούς Οργανισμού. Θέματα συζήτησης του φετινού συνεδρίου που έφερε τον τίτλο «Άνθρωποι, εμπιστοσύνη, ανθεκτικότητα: οικοδόμηση ασφάλειας στον κυβερνοχώρο για όλους» ήταν η ασφάλεια στον κυβερνοχώρο/ΤΠΕ και η ευαισθητοποίηση για προστασία από τις αυξανόμενες

απειλές που άλλωστε, αποτελούν και μέρος των προτεραιοτήτων στην ατζέντα της Προεδρίας του ΟΑΣΕ το 2023. Το Συνέδριο στόχευσε στην οικοδόμηση μιας συνεκτικής πολιτικής προσέγγισης μεταξύ των κρατικών φορέων και άλλων ενδιαφερόμενων φορέων, όπως ο ιδιωτικός τομέας, η ακαδημαϊκή κοινότητα και οι μη κυβερνητικές οργανώσεις.